

IN NAAM VAN DE KONING

vonnis

RECHTBANK NOORD-NEDERLAND

Afdeling privaatrecht, Locatie Leeuwarden

Zaaknummer/rolnummer: C/17/164610 / HA ZA 18-324

Vonnis van 30 september 2020

in de zaak van

de maatschap

UITSCHAARDER,

(voorheen) gevestigd te A, thans te Canada

eiseres,

advocaat mr. J.M.E. Hamming te Drachten,

tegen

INSCHAARDER,

wonende te B,

gedaagde,

advocaat mr. A. Kroondijk te Wolvega.

Partijen worden hierna aangeduid als enerzijds UITSCHAARDER en anderzijds INSCHAARDER.

1. De procedure

1.1. Het verloop van de procedure blijkt uit:

- het tussenvonnis van 15 januari 2020
- de akte van UITSCHAARDER van 29 januari 2020
- de akte van INSCHAARDER van 12 februari 2020, met productie 14
- de akte van UITSCHAARDER van 25 maart 2020

1.2. Ten slotte is vonnis bepaald.

2. De verdere beoordeling

2.1. Bij het tussenvonnis van 15 januari 2020 heeft de rechtbank partijen de gelegenheid gegeven zich uit te laten over de hoogte van de schade van UITSCHAARDER. UITSCHAARDER [mocht] zich verder uitlaten over het verzoek van INSCHAARDER om zekerheid te verbinden aan een uitvoerbaarverklaring bij voorraad.

Terugblik op eindbeslissingen

2.2. In zijn akte van 12 februari 2020 heeft INSCHAARDER bezwaar gemaakt tegen diverse eindbeslissingen die de rechtbank in het tussenvonnis heeft gegeven. Of het bezwaar ertoe kan leiden dat de rechtbank van de eindbeslissingen kan terugkomen, hangt ervan af of INSCHAARDER feiten of omstandigheden heeft aangedragen waaruit kan blijken dat eindbeslissingen berusten op een onjuiste juridische of feitelijke grondslag.

2.3. INSCHAARDER voert in de eerste plaats aan dat UITSCHAARDER in januari 2018 geen fosfaatrechten konden worden toegekend, omdat zij toen geen landbouwbedrijf in de zin van Meststoffenwet meer hadden (akte nrs. 3-4).

2.4. INSCHAARDER ziet eraan voorbij dat in deze civielrechtelijke zaak niet doorslaggevend is aan wie fosfaatrechten zijn of konden worden toegekend. Het gaat er uiteindelijk om aan wie in de onderlinge verhouding de waarde van de toegekende fosfaatrechten toekomt. Daarvoor is bepalend op welke wijze partijen in het peiljaar 2015 hun onderlinge verhouding hadden ingericht. In dit geval heeft de rechtbank aangenomen dat uit de onderlinge verhouding tussen partijen voortvloeit dat partijen de waarde moeten delen, naar de verhouding waarin zij in het peiljaar het jongvee hebben gehouden. Of UITSCHAARDER in 2018 nog een landbouwbedrijf in de zin van de Meststoffenwet hadden, is in dit opzicht niet van betekenis. Uit het betoog van INSCHAARDER blijkt dus niet dat de eindbeslissingen in zoverre berusten op een onjuiste juridische of feitelijke grondslag.

2.5. INSCHAARDER leest verder in het tussenvonnis onder 5.3 dat de rechtbank aanneemt dat INSCHAARDER niet heeft ingestemd met een tijdelijke overdracht van fosfaatrechten onder het Fosfaatreductieplan 2017 (akte nrs. 6-8). De rechtbank heeft echter overwogen dat INSCHAARDER niet heeft ingestemd met een overdracht van fosfaatrechten op grond van art. 23 lid 4 van de Meststoffenwet.

2.6. INSCHAARDER voert daarnaast aan (akte nrs. 9-11, 12-13, 14-16 en 24-26) dat hij niet op 1 april 2018 in verzuim is geraakt, omdat de fosfaatrechten niet naar UITSCHAARDER konden worden overgeschreven, zoals dezen verlangden. UITSCHAARDER hadden toen immers geen landbouwbedrijf meer. In dit verband maakt hij ook bezwaar tegen het hanteren van 1 januari 2018 of 1 april 2018 of enige andere datum als datum waarop de schade van UITSCHAARDER is ingetreden. Volgens INSCHAARDER brengt het feit dat UITSCHAARDER geen fosfaatrechten meer konden worden toegekend, mee dat zij geen schade hebben geleden.

2.7. In de civielrechtelijke verhouding tussen partijen gaat het erom dat partijen de waarde die de fosfaatrechten vertegenwoordigden, met elkaar in de juiste verhouding delen. Dit kon plaatsvinden door fosfaatrechten over te dragen of de waarde daarvan aan de ander uit te keren. In dat licht moet ook de ingebrekestelling worden begrepen. De omstandigheid dat de fosfaatrechten een financiële waarde hebben en dat INSCHAARDER meer dan gerechtvaardigd wordt verrijkt, als hij die waarde alleen voor zichzelf behoudt, is daarin uitdrukkelijk verwoord. Op het moment van in gebreke stellen, hebben partijen kennelijk niet onder ogen gezien of het overdragen van fosfaatrechten bestuursrechtelijk mogelijk was. Indien INSCHAARDER had voldaan aan zijn verplichting om mee te werken aan het verdelen van de waarde die de fosfaatrechten vertegenwoordigden, en gebleken zou zijn dat dit niet mogelijk was door

een overdracht van fosfaatrechten, had hij in de plaats daarvan de waarde van de fosfaatrechten aan UITSCHAARDER moeten uitkeren. INSCHAARDER heeft echter elke medewerking geweigerd. Daarmee is hij in verzuim gekomen. Door niet mee te werken aan het verdelen van de waarde van de fosfaatrechten, door overdracht of uitkering, heeft UITSCHAARDER schade geleden.

2.8. INSCHAARDER voert bovendien aan (akte nr. 21) dat bij een verdeling van de waarde van de fosfaatrechten, niet 4/12' deel daarvan aan hem toekomt, maar 124/365' deel, omdat het jongvee van 13 juni tot 15 oktober 2015 bij hem heeft gestaan. Ook als dit waar is, levert dit niet de conclusie op dat de op dit punt gegeven beslissing een onjuiste grondslag heeft. Een 124/365e deel (0,3397) komt afgerond neer op 4/12' deel (0,3333). In het kader van de verdeling heeft de rechtbank deze afronding gehanteerd.

2.9. In het tussenvonnissen onder 5.14 heeft de rechtbank aangenomen dat de schade van UITSCHAARDER gelijk is te stellen aan 9/10e deel van de waarde van de aan UITSCHAARDER toekomende fosfaatrechten, vanwege een korting van 10 procent die zou zijn toegepast als UITSCHAARDER na een overdracht van fosfaatrechten aan hen, deze fosfaatrechten aan een ander zouden hebben verkocht en overgedragen.

2.10. INSCHAARDER bepleit dat met die korting geen rekening wordt gehouden, omdat INSCHAARDER geen fosfaatrechten heeft willen overdragen en zelf de volle prijs had moeten betalen, als hij wel fosfaatrechten zou hebben overgedragen. De rechtbank volgt UITSCHAARDER hierin niet. De schade van UITSCHAARDER is niet de prijs die INSCHAARDER voor vervangende fosfaatrechten zou hebben moeten betalen. [Zijn] schade moet worden vastgesteld door een vergelijking te maken tussen de werkelijke situatie waarin [hij verkeert] met de situatie waarin [hij] zouden hebben verkeerd, indien INSCHAARDER zijn verplichting tot het verdelen van de fosfaatrechten was nagekomen. Had INSCHAARDER fosfaatrechten kunnen overdragen en overgedragen, dan zou[.] UITSCHAARDER deze met een korting van 10 procent hebben kunnen verkopen en overdragen. De gemiste verkoopopbrengst is [zijn] schade. De omstandigheid dat geen fosfaatrechten zijn overgedragen, daargelaten of dit mogelijk was, maakt [zijn] schade niet groter.

2.11. INSCHAARDER bepleit in dit verband dat een 'billijkheidscorrectie' wordt toegepast van 20 procent, omdat de fosfaatrechten met dat percentage zouden zijn afgeroomd, indien INSCHAARDER in deze procedure tot overdracht van fosfaatrechten zou zijn verplicht. Als INSCHAARDER in deze procedure tot overdracht van fosfaatrechten zou zijn verplicht, had hij ervoor moeten zorgen dat UITSCHAARDER 302,23 kg aan fosfaatrechten werd toegekend. Het afromen zou dan voor zijn rekening zijn geweest. Voor de bepleite extra korting is daarom geen reden.

2.12. Uit het voorgaande volgt dat uit hetgeen partijen hebben aangedragen, niet blijkt dat de eindbeslissingen berusten op een onjuiste juridische of feitelijke grondslag. De rechtbank komt daarom niet terug van de eindbeslissingen die in het tussenvonnissen zijn gegeven.

Schadevergoeding

2.13. Wat betreft de waarde van de fosfaatrechten, die voor het vaststellen van de schade in aanmerking moet worden genomen, [heeft] UITSCHAARDER gewezen op de overeenkomst waarbij [hij zijn] bedrijf [heeft] verkocht. Bij de verkoop is aan de fosfaatrechten een waarde toegekend van € 190,00 per kilogram. Volgens UITSCHAARDER konden de fosfaatrechten destijds gemakkelijk voor die prijs aan anderen worden verkocht. INSCHAARDER heeft dit niet gemotiveerd weersproken, zodat de rechtbank daarvan uitgaat.

2.14. Uit het voorgaande volgt dat de schade € 57.423,70 bedraagt (302,23 kg x € 190,00).

2.15. INSCHAARDER heeft met een beroep op art. 6:103 BW verzocht, voor het geval hij tot schadevergoeding is gehouden, de vergoeding vast te stellen anders dan in geld. Hij wenst in dat geval fosfaatrechten over te dragen, zodat hij zijn bedrijf kan behouden door over te schakelen op een andere vorm van veeteelt. UITSCHAARDER [maakt] hiertegen bezwaar.

2.16. Hoewel de overgelegde fiscale vermogensopstelling niet zonder meer duidelijkheid verschaft over de financiële draagkracht van het bedrijf van INSCHAARDER, is aannemelijk dat het vergoeden van de schade een last op het bedrijf zal leggen. Daarin is echter geen grondslag gelegen om aan UITSCHAARDER te onthouden wat hen in de verhouding tussen partijen toekomt. Het is de keus van INSCHAARDER geweest om niet mee te werken aan het verdelen van de fosfaatrechten en de fosfaatrechten te benutten voor het opzetten van zijn huidige bedrijf. Dat de voorzieningenrechter destijds geen aanleiding heeft gezien een voorlopige voorziening te treffen, maakt dit niet anders. In aanmerking genomen dat UITSCHAARDER thans geen bedrijf in Nederland [uitoefent] en volgens INSCHAARDER geen fosfaatrechten aan [hem] kunnen worden overgedragen, ziet de rechtbank geen aanleiding om de schadevergoeding vast te stellen anders dan in geld. Indien nodig zal INSCHAARDER door verkoop van fosfaatrechten middelen bijeen moeten brengen om de vergoeding te voldoen. Ook in dat geval kan hij overschakelen op een andere vorm van veeteelt.

2.17. De conclusie is dat INSCHAARDER € 57.423,70 aan UITSCHAARDER moet betalen. In zoverre is de primaire vordering van UITSCHAARDER toewijsbaar.

2.18. De wettelijke rente wordt toegewezen vanaf april 2018. Het betreft een vordering tot schadevergoeding, zodat art. 6:119 BW van toepassing is.

Buitengerechtelijke incassokosten

2.19. UITSCHAARDER [heeft] een vergoeding voor buitengerechtelijke incassokosten gevorderd ten bedrage van € 4.130,94 inclusief btw. De vergoeding is afgeleid van het liquidatietarief, namelijk 2 punten tegen tarief VI, vermeerderd met btw. INSCHAARDER heeft betwist dat buitengerechtelijke werkzaamheden zijn verricht, die een dergelijke vergoeding rechtvaardigen.

2.20. UITSCHAARDER [heeft] naar aanleiding van het verweer van INSCHAARDER geen feiten of omstandigheden naar voren gebracht die een hogere vergoeding rechtvaardigen dan volgens het Besluit vergoeding voor buitengerechtelijke incassokosten. De rechtbank zal de vergoeding met toepassing van dit Besluit daarom vaststellen op € 1.349,24, te vermeerderen met € 283,34 aan btw, in totaal € 1.632,58.

Uitvoerbaar bij voorraad en zekerheid

2.21. Wat betreft het uitvoerbaar verklaren van dit vonnis en het stellen van zekerheid, overweegt de rechtbank het volgende.

2.22. In het tussenvonnissen onder 5.21 is overwogen dat het uitgangspunt is dat een veroordeling uitvoerbaar bij voorraad is, zonder de voorwaarde van zekerheidsstelling. In dit geval weegt naar het oordeel van de rechtbank het belang van INSCHAARDER bij behoud van de bestaande toestand zwaarder dan het belang van UITSCHAARDER bij de onmiddellijke uitvoerbaarheid van de veroordeling van INSCHAARDER. De rechtbank heeft hierbij met name in aanmerking genomen dat INSCHAARDER de fosfaatrechten benut voor zijn bedrijf, dat hij mogelijk fosfaatrechten moet verkopen om aan de veroordeling te voldoen en dat dit ertoe kan leiden dat hij zijn huidige bedrijf geheel of

gedeeltelijk moet opgeven. Aan de kant van UITSCHAARDER staat dat niet is gebleken van een zwaarwegend belang om op korte termijn over de schadevergoeding te beschikken. De rechtbank zal de veroordeling van INSCHAARDER tot het betalen van de schadevergoeding daarom niet uitvoerbaar bij voorraad verklaren.

2.23. Het voorgaande brengt mee dat de rechtbank het verzoek tot het stellen van zekerheid door UITSCHAARDER niet meer behoeft te bespreken.

Slotsom en proceskosten

2.24. Hetgeen partijen verder nog hebben aangevoerd, kan niet leiden tot een andere beslissing. De rechtbank laat dit verder buiten bespreking.

2.25. De slotsom is dat INSCHAARDER behoort te worden veroordeeld om in hoofdsom € 57.423,70 aan UITSCHAARDER te betalen, te vermeerderen met de wettelijke rente vanaf 1 april 2018 en met € 1.632,58 inclusief btw aan buitengerechtelijke incassokosten.

2.26. De proceskosten komen ten laste van INSCHAARDER, omdat hij in overwegende mate in het ongelijk is gesteld. De rechtbank stelt de proceskosten tot heden aan de zijde van UITSCHAARDER als volgt vast:

- exploitkosten	€ 82,50
- griffierecht	€ 639,00
- salaris advocaat	€ 3.759,00 (3,5 punten. tarief IV)
totaal	€ 4.480,50

2.27. De nakosten worden vastgesteld, zoals hierna in 3.2 wordt vermeld.

3. De beslissing

3.1. veroordeelt INSCHAARDER om € 59.056,28 aan UITSCHAARDER te betalen, te vermeerderen met de wettelijke rente als bedoeld in art. 6:119 BW:

- over € 57.423,70 vanaf 1 april 2018,
 - over € 1.632,58 vanaf 10 december 2018,
- steeds tot de dag van betaling;

3.2. veroordeelt INSCHAARDER in de proceskosten, aan de zijde van UITSCHAARDER vastgesteld op:

€ 4.480,50 tot heden,

€ 157,00 aan nasalaris advocaat,

beide bedragen te vermeerderen met de wettelijke rente als bedoeld in artikel 6:119 BW vanaf veertien dagen na heden tot de dag van betaling, € 82,00 aan salaris advocaat en de exploitkosten bij betekening van het vonnis, te vermeerderen met de

wettelijke rente als bedoeld in artikel 6:119 BW vanaf veertien dagen na de dag van betekening tot de dag van betaling;

3.3. verklaart dit vonnis tot zover uitvoerbaar bij voorraad;

3.4. wijst af hetgeen meer of anders is gevorderd.

Dit vonnis is gewezen door mr. W.J.J. Los en in het openbaar uitgesproken op 30 september 2020, in tegenwoordigheid van de griffier.